સુલોચ-ચંદ્ર

અથવા

અખંડ પ્રેમીઓ.

નામના નાટકનો ટુંક સાર અને ગાયનો

પ્રયોજક

ઠક્કર દામજી નાનજી ભોજાણી-કરાચી.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

શ્રી શંકર વિજય કલબ વતી

લાભશંકર [illegible] મ્હેતા-કરાચી.

—પ્રત ૫૦૦— આવૃત્તિ ૧લી —સન ૧૯૧૭—

હિતેચ્છુ પ્રેસમાં હ. વા. ઠાકરે છાપ્યું—કરાચી.

કિંમત ૦-૨-૦.

૩૯૬૪

બે બોલ

તે પરમ કૃપાળુ પરમાત્માની પરમ અનુગ્રહ દ્રષ્ટી વડે આખરે અમો અમારા કાર્યમાં ફળીભૂત થયા છીએ, ૭ માસના સંપુર્ણ પ્રયાસો આખરે પરિપુર્ણ થતાં અમોને જે અત્યાનંદ અનુભવવો પડે છે, તે ખરેખર અવર્ણનીય છે, જે આનંદ અમોને અત્યારે એટલો અપ્રતિમ અને શુભ આશાઓથી અલંકૃત જણાય છે તેટલોજ અમારા આ કાર્યની સમાપ્તી બાદ તે મહાન મહાત્માની કૃપાથી લેવોને તેવો કાયમ રહેશે એવી આશા છે. શુભ આશાનું પરિણામ હંમેશાં શુભજ રહે છે.

આ કાર્યનો પ્રારંભ કરતાં મારે અમારા કચ્છના શ્રીમાન હેમનદાસને યાદ કરવા જોઇએ, તેઓશ્રીએ જે અડગ હિંમત અને ટેકને જાળવી તનમન ધન પુર્વક સાચવી રાખી છે, તે ખરેખર અદ્વીતીય છે.

હું મારૂં કાર્ય સંપૂર્ણ કર્યા પછીજ આ મારી દાઢી અને માથાના વાળો ઉતરાવીશ એવી ભીષણ પ્રતિજ્ઞા સાથે લગભગ ૭ માસ થયાં તેઓ શ્રીએ એક વાળ પણ હજામને નથી ખટાવી અને આખરે દાઢી જવાનો સમય હવે નજીક આવ્યો છે. આ કાર્યનો આરંભ, આ કાર્ય માટે આવી ભીષણ પ્રતીજ્ઞા માત્ર પરમાર્થ પર કરવામાં આવી છે, સાદ સાદા શબ્દોમાં જો કહીએ તો માત્ર કામધેનુ સેવા અર્થેજ છે. ખરેખર આ મહાન પુરૂષને લાખોવાર ધન્ય વાદ ઘટે છે, અનેક સમય નાના જાતના અનેક સંકટોને સહન કરી

આવાપી અડગ ટેક સાચવી ને વીરતા બતાવી તે ખરેખર વખાણું-નીય છે, અમારા માટે આ પરમાર્થનો માર્ગ ખુલ્લો કરનાર અમોને પણ આ સત્ય પંથ પર પગ રખાવનાર જો કોઇ પણ વ્યક્તિ હોય તો તે માત્ર તેજ મહાન શ્રીમાન શ્રી હેમનદાસજી છે અને ખરેખર અમો સર્વ મેમ્બરો તેના અત્યંત આભારી છીએ.

મારા પરમ પુજ્ય ગુરૂજી શ્રી ગુજરાતી ભાષાના સુવિખ્યાત સાક્ષર શિરોમણી રા. ઠક્કુર નારાયણ વિસનજી તથા મારા પરમ પુજ્ય સન્મિત્ર શ્રી લાભશંકર ભુધરજી મહેતા અમારા મનવંતા મે-નેજર સાહેબ આ બન્ને શ્રીમાન સદગૃહસ્થોનો હું અંતઃકરણ પુ-ર્વક આભાર માનીશ, જેવી રીતે મને ગુજરાતી ભાષાની સેવામાં અલ્પ પણ ભાગ લેવા ઉશ્કેર્યો હોય તો તે માત્ર એક ઠક્કુરજ છે, અને મને તેવીજ રીતે મારા આ ઉશ્કેરાયેલા ઉત્સાહને સત્ય માર્ગ પર ચઢાવી આ હદ પર્યંત લાવનાર હોય તો તે મારા સન્મિત્ર લા-ભશંકરજ છે. મારી દ્રષ્ટીએ બન્ને સરખા મહા પુરૂષો જણાય છે, જેવી રીતે ઠક્કુરના ઉપકારને હું અંત પર્યંત ભુલી શકવાનો નથી. તેવીજ રીતે લાભશંકરની મારા પ્રત્યેની નિસ્વાર્થ લાગણી હું ભુલી જવાનો નથી, એટલુંજ નહીં પણ હું સાથે સાથે હિંમત પુર્વક કહીશ કે મને તથા મારી કલ્પના મેમ્બરોને રસ્તે લાવનાર, અમોને એક સંપીય બનાવી શામ, દામ, દંડ, અને ભેદના ગુણોને સ્મરી અમારા આકાર્યને પુર્ણ સફળતા આપનાર હોય તો તે એક લાભ-શંકરજ છે. માટે જેઓનો જેટલો આભાર હું તથા કલ્પના મેંબરો માનીએ તેટલો થોડોજ છે. મારા માટે તો હું એટલે હદ સુધી લખીશ કે મારે મન તેઓશ્રી એક મહોટા ભાઇ તરીકે અથવા મને

એક સારો રસ્તો બતાવનાર એક ઉત્તમ હિતેચ્છુ તરીકે છે તથા જન્મો જન્મ તેઓનો આભાર ભુલી શકીશ નહિ.

ત્યાર બાદ આ અમારી કલ્પના વરકર મી. નરભેરામ એન્ડ કો. ના ઉપકારો અમોને ખરેખર અમારા આ કામમાં અત્યંત શ્રેય કર્તા રૂપ થઈ પડયા છે, તેઓ લગભગ ઘણા સમયથી તન મનથી આ કલ્પની નિસ્વાર્થ હૃદયે સેવા કરી રહયા છે, ને ખરેખર ધન્ય વાદને પાત્ર છે. અને તેઓનો પણ ઉપકાર અમો અંતઃકરણ પુર્વક માનીશું. બાદ મી. જમનાદાસ, જગજીવન તથા જોશી ઓધવજી જેરામ બળભદ્ર, તથા ચંદ્રામલ આ ચાર વ્યક્તાઓએ પણ અમારી કલ્પની તેવીજ અત્યુતમ સેવા કરી અમોને આભારના ભાર તળે જીવન સમસ્ત દબાવ્યા છે. તેઓએ લગભગ બહુ સમય જે અત્યુતમ સેવા નિસ્વાર્થ હૃદયથી ઉઠાવી છે તે ખરેખર પ્રશંસા યુકત છે, તેઓના ઉપકાર પણ હું તથા અમારી કલ્પના મેંબરો મરણ પર્યંત ભુલવાના નથી.

રો. રા. ટેકચંદ ગેધુમલ શરાફ પણ અમારા કાર્યને સંપૂર્ણ પણ અનુમતિ આપી અમોને પોતાની એક બીલ્ડીંગમાં એક સારા રૂમને વગર ભાડે આપી એક સ્તુત્ય કાર્ય કર્યું છે. આટલુંજ નહીં પણ અમોને વખતો વખત સારા સારા વિચારો પ્રદર્શિત કરી અમોને સત્ય પંથ બતાવ્યા છે તે માટે તેઓનો પણ હું તથા અમારી કલ્પના મેંબરો ઉપકાર માનીએ છીએ. શ્રીમાન જગજીવનદાસ દામોદર ગણાત્રાના અત્યંત સ્તુત્ય કાર્યની પ્રશંસા અનેક મુખે કરતા પણ અવર્ણનીય થશે તેઓએ જે અદ્યાપી અમારી કલ્પ તરફ નિ-

સ્વાર્થ લાગણી વડે સેવા ઉઠાવી છે તે ખરેખર અવર્ણનીય છે. અમો બીજી વખત તેઓઓનો મહદગહીત કંઠે ઉપકાર માનવા ભુલશું નહિ.

શ્રીમાન શેઠ ગંગારામ કુંન્દનમલ શરાફ તેઓએ અમારી કંપની બહુ લાંબો સમય થયાં પાતાની એક બીલ્ડીંગમાંના એક સારા રૂમને મફત આપી અમારા ઉપર અત્યંત ઉપકાર કર્યો છે જે માટે તેઓ ધર્માત્મા પુરૂષને લાખો ધન્યવાદ ઘટે છે અને તેઓનો ઉપકાર અમો અંતઃકરણ પુર્વક માનીશું

અમો ખાસ પરદેશી પુષ્કરણા બ્રાહ્મણ તથા નગરપુરી કોમ્યુનીટીના માણસોનો અત્રે અત્યંત આભાર માનીએ છીએ તેમાં ખાસ શ્રીમાન જમનાદાસે અત્યંત સ્તુત્ય કાર્ય કરી અમોને પંજાબ આબ ના બાર તળે દબાવ્યા છે અનેક સમયે અનેક સુવિધાઓ પ્રદર્શીત કરી તેઓએ અમોને સત્યપંથ બતાવ્યા છે જેના માટે અમો તેઓનો પણ ઉપકાર માનીએ છીએ.

પ્રયોજક.

કાર્યવાહકના બે બોલ

અમારા પ્રથમ ઉદગારો અમારી ક્લબના લેખક શ્રીમાન દામજી નાનજીના સ્તુત્ય કાર્ય તરફ લક્ષ આપશે ખરેખર તેઓએ જે નીષ્કામ વૃતી નીસ્વાર્થ બુદ્ધિ થકી અમારી ક્લબને એક પાઇની પણ આશા શીવાય ભગીરથ પ્રત્યન સાથે, આત્મભોગ આપી ઉત્તમ સેવા અર્પણ કર્યો છે જેને માટે હું તથા અમારી ક્લબના અધીષ્ઠાતા શ્રીમાન મહારાજશ્રી હેમનદાસ તથા અમારી ક્લબના સર્વે મેમ્બરો અંતઃકરણ પુર્વક ધન્યવાદ આપીએ છીએ. તેઓના આભારનો ભાર એટલો બધો પ્રશંસનીય છે કે જન્મો જન્મ અમો ભુલી શકીશું નહિ. અને અમે સર્વે શ્રી પરમાત્મા પાસે અરજ ગુજારી છીએ કે, પરમાત્મા તેઓશ્રીને ધન્ય, ધાન્ય પુત્ર લક્ષ્મીની વૃદ્ધી થાય અને કરેક સત્કાર્યમાં ભાગ લઇ, જૈન સમુદાયના લાભાર્થે, તન મન ધન પુર્વક સેવા બજાવવાની સન્મતી બક્ષે એવી અમારી અંતીમ્ પ્રાર્થના છે.

લાભશંકર ભુધરજી મહેતા

અર્પણ પત્રીકા

પરમ પુજ્ય સન્મિત્ર સ્વર્ગસ્થ

શ્રીમાન ખેતસી રોઘવજી ચણાત્રા

અઠાવિશ વર્ષનું અલ્પ સર્જન, પુરૂં કર્યું યમદુતે
પ્રલય કાળ પવન ફુંકયો, સંપુર્ણ દગો દીધ કર્મે.
થયા દારૂણ મન માન્યા, દુઃખઃ દિવસો નિશદિન જોવા,
અભાગી ત્હારા કુમારો, ફુટયા કર્મ એક સરખા.

જનની જણ તો દેશ ભકત, કાં દાતા કાં શુર,
નહિંતર રહેજે વાંઝણી, મત ગુમાવીશ નુર

હતો તું અમ જ્ઞાતી હૃદયનું હીર,
નયન નું નીરરે દેશ દિવો,

રાખી અધીર નહિ ઉંચે નહિં નીચે,
અર્ધ દગ્ધ દશાએ ત્યાગી ગયો.

હતો તું વિદ્યા વિલાસી પરમાર્થી,
સ્તુત્ય કાર્ય તેં કર્યાં બહુ,

આ નાટ્ય તુજ આત્મને અર્પણ કરી,
તેથીજ પુર્ણ સફળતા ઇચ્છું.

(૯)

તુજ આત્મ અર્પણનાં,
મીઠાં સુકોમળ બાહુથી
સખા સ્નેહી ર બધા ત્યાગી જગ,
તુજ માટે વિધિને માપ દેતા
તું હતો અને છે, તુજ અમર સ્વર્ગ કુંજ,
તુજ સ્મિતે અમન [illegible],
ઘેરે અમ સર્વ ભાંગ્યે ઘર [illegible],
સર્વ સ્તુત્ય કાર્યે [illegible].
તુજ અદૃશ્ય આત્મને અર્પું છું,
આ નાટ્ય કે પુષ્પ [illegible],
મનોકામનાએ સ્નેહ ભીના,
યાદ કરીશ આ તુજ [illegible]
પ્રભુજીએ તુજને ફરીથી, આ દેશે,
અરે [illegible]
મળે ફરી ક્યાંથી તુજ [illegible],
અરેરે. [illegible] તે [illegible] પછી [illegible]

શ્રી. ત્યારે શું ?

લેખક

ઠક્કર દામજી નાનજી સોલંકી

નાટકના પાત્રો.

પુરૂષ પાત્રો

સુત્રધાર—[illegible]

કરણસીંહ—મેવાડના મહારાણા

વીરસીંહ—યુવરાજ કરણસીંહનો પુત્ર

ચંદસીંહ, } જંગલમાંથી મળી આવેલ, બાળકો તથા રાણા
[illegible] } જેના હાથ નીચે ઉછરી મોટા થએલા

[illegible]—એક રાજપુત સરદાર

વીજયસીંહ—તેના [illegible]

[illegible]સીંહ—[illegible] સીપાઈ

સ્ત્રી વર્ગ

[illegible]વતિ—કરણસીંહની પત્ની રાજ રાણી

[illegible]—તેની પુત્રી ચંદસીંહની પત્નિ

શાંતાવતી—કરણસીંહની પાલક પુત્રી

[illegible]—સરદારની પુત્રી વીજયસીંહની આશક

તે સિવાય ચાકરો બાંદીઓ સીપાઈઓ દરબારીઓ વગેરે

સ્થળ—મેવાડ અને તેની આસપાસનું જંગલ

સુલોચ-ચંદ્ર

નાટકનો પ્રવેશાનુક્રમથી સંક્ષિપ્ત સાર.

(મંગળા ચરણ)

અંક પહેલો.

પ્રવેશ ૧લો. સ્થળ ભયાનક જંગલમાં ન્હાની નદી [illegible] શિકારીઓ સિવાય પરમ આનંદજનક રહેવાય છે શિકારે નિકળેલ સુલોચના આજે આ વિકટ જંગલમાં વિકરાળ સીંહને ધીરજથી [illegible] દેખાય છે ભયાનક [illegible] વાઘને [illegible] સીંહને ના હિંમત [illegible] છે પાંચ [illegible] શિકારે નિકળેલા વીર ચંદ્રસીંહને [illegible] સીંહ [illegible] છે [illegible] સુલોચનાનું મન [illegible] છે ચંદ્રસીંહ [illegible] બાળક હોવાથી [illegible] મહારાજાની રાજ્ય કન્યાનો [illegible] થયું [illegible] વિષયના [illegible] સુલોચનાની [illegible] તથા વીર ચંદ્રસીંહની [illegible] પ્રેમનું [illegible] વીર [illegible] પ્રથમ મિલન [illegible] [illegible] આવાગમન [illegible] [illegible]

[illegible]

પ્રવેશ બીજો સ્થળ. [illegible] — હમ્મબાજ ગુમાન કોધા વેશમાં પોતાના [illegible] માને [illegible] સુધી રાજ્ય કન્યા સુલોચનાને વીર મંદસોહ એ એકાન્તમાં પ્રેમલીલા કરતી નીહાળી ઉશ્કેરાયેલો ગુમાન રસ્તે [illegible] પોતાના સાથી પ્રપંચી મકબકને બોલાવી [illegible] કસોટી મૂકવી તેઓના પક્ષમાં લઈ પાપમય વિચાર તથા દંપતી [illegible] [illegible] [illegible] મકરસુ ? ?

[illegible] સ્થળ બાગ—પક્ષીઓ સહિત લીલાવતી [illegible] [illegible] બાગમાં મધુરલીલા બાદ પક્ષીઓનું જવું વીર મંદસોહ [illegible] ચાલતી લીલાવતીની દશા અચાનક વીર મંદસોહનું આગમન એકાન્ત અને શાન્ત સ્થળ [illegible] [illegible] [illegible] વીર મંદસોહને બાગના લીલા [illegible] [illegible] [illegible] તરીકે પૂછનાર જવાબમાં [illegible] તથા [illegible] [illegible] આવવા જવું [illegible] મકબકનું ઓચિંતુ પ્રવેશવું તથા [illegible] ના રંગ [illegible] [illegible] પ્રેમને [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

પ્રવેશ ત્રીજો સ્થળ ગડબડ [illegible] [illegible]—[illegible] દરબારમાં [illegible] પા[illegible] મકબકની [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] વિના [illegible] પ્રવેશવું [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] મ[illegible]ની [illegible] [illegible] ગડબડ આવાગમન [illegible] [illegible] પ્રેમીઓને ધમકી અને ડર તથા [illegible] જોબનમાં આવેલી પુત્રી વીજળી બાદ પા[illegible] મકબકના વિચાર

પ્રવેશ ૫મો સ્થળ ગુમાન તથા ચંદ્રસેન [illegible] —ગુમાન [illegible]

[illegible]ને—થામી ગુમાનના [illegible] બે [illegible] માન [illegible]

[illegible]નું માન થાઇ જશું તથા વીર [illegible] પ્રવેશનું [illegible]

[illegible] આપને પોતાનેજ [illegible] રાજ્ય [illegible]

[illegible] માનનાર [illegible]

ગુમાન વં. ચંદ્રસીહને [illegible] મારે [illegible] તથા

[illegible] કાડવા [illegible]

[illegible] ગુમાન સમજતી [illegible]

[illegible] ગુમાનનો [illegible]

[illegible] વેશની [illegible] વેશની

[illegible] કરવી.

પ્રવેશ ૬ઠો સ્થળ રાજ્ય સભા—[illegible] ઇતિ [illegible]

[illegible] કારણ [illegible] ને રાજા-

[illegible] અધિ [illegible] વીર

ચંદ્રસીહને કહે [illegible] વીર ચંદ્રસીહ તથા

ગુમાન [illegible] વીર ચંદ્રસીહ રાણપુર

[illegible] રાજા રાજ[illegible]ના પુત્ર [illegible] મહારાજ [illegible]

[illegible]નો પુત્ર [illegible] ગુમાન [illegible] દાસી પુત્ર તરીકે

ઓળખાય છે [illegible] સમયે [illegible] લોકોનો [illegible]

નરપીશાચ ગુમાનની [illegible] નકે [illegible] આનંદ

આનંદ—આનંદ

પ્રવેશ ૪ થો સ્થળ [illegible]—વીર રાજકુમાર [illegible] તથા ચંદ્ર-કીર્તિ [illegible] બેઠો વીર ચંદ્રકીર્તિ પોતાને સુલોચનાએ પ્રેમી [illegible] રાજકુમાર [illegible] નહિ [illegible] વીર ચંદ્રકીર્તિ [illegible] પોતાની [illegible] કુમાર અત્યંત [illegible] રાજાજી [illegible] આજ્ઞા માટે વીર ચંદ્રકીર્તિની [illegible] માટે નિશ્ચિંત રહેવાનું કહી રાજકુમારનું [illegible] તથા સુલો-ચનાની [illegible] ચંદ્રકીર્તિનું [illegible] પત્ર [illegible] સુલોચનાને [illegible] તથા [illegible] વિદાય [illegible].

પ્રવેશ ૬ ઠો-સ્થળ રાજમહેલ, ([illegible]) આનં-દ આનંદ અને આનંદની તરંગવાર ઉછળતી [illegible] પતિ [illegible] વિશ્રામ પ્રવૃત્તિ તથા [illegible] રાજાજીનું [illegible] તથા કુમાર [illegible] વીર ચંદ્રકીર્તિ [illegible] વીર ચંદ્રકીર્તિ [illegible] ઠરાવ [illegible] પોતાની [illegible] તથા રાજકુમાર [illegible] વિવાહ [illegible] વીર ચંદ્રકીર્તિ [illegible] આનંદ [illegible].

પ્રવેશ ૭ મો—સ્થળ સુલોચનાનું શયન [illegible]. [illegible]

આની પ્રવૃત્તિ નિરાશાઓની [illegible] [illegible] લીધાનું જાહેર મન સર્જીવ વિચારમાં તલ્લીન બનેલી સુલોચના [illegible] [illegible] [illegible] છોડવા કાળાવાળા દંપતિનો જવાબ [illegible] [illegible] [illegible] વૈરની પ્રતીજ્ઞા એક પતિ માટે પણ પરદેશ [illegible] [illegible] [illegible] ઘેર રહેનારી પતનીજ [illegible] [illegible] [illegible] છે [illegible] [illegible] આર [illegible] સુલોચના પોતાના [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ગરીબોના [illegible] સહન કરવાને તૈયાર રહેવાનો દૃઢ નિશ્ચય [illegible] આત્મા પણ વિશ્વાસ [illegible] ન હોવાથી લીધાનું [illegible] [illegible] [illegible] નારજ [illegible] પડે [illegible] દૃષ્ટાંતથી [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] લીધા સાથે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] સુલોચનાને [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] વેરનું [illegible] [illegible] [illegible] વૈરની [illegible] [illegible] બચાવોના [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] સોનું [illegible] ના [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે તથા [illegible] લીધા [illegible] [illegible] છે [illegible] છે.

[illegible]

પ્રથમ અંક [illegible]

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧ લો—સ્થળ રસ્તો, પાપીઓના પ્રપંચથી હારેલો સુરી- ચનવ પાછો સુરાજી તથા રાજકુમારના સૈનિકોનો અચાનક ભેટ કરવીકહું પ્રવેશવું તથા પાપી બદમાશોની દીકરાવતીને કારાગૃહની ગુપ્ત દ્વારમાંથી પ્રવેશ કરાવી ગયા છે એવા સમાચાર, રાજ કુમારનું ઉદયરાજ રાણાજી પાસે તે પાપીઓની પાછળ પડી વેર લેવા જવા માટે રજા માગવી રાજ મહેલમાં ફેર મંત્રીઓની સલાહ લીધા બાદ ત્યાર તે પાપીઓને શિક્ષા કરવા જવાની પર- વાનગી એની રાણાજીની સલાહ તથા રાજકુમારને આશ્વાસન.

પ્રવેશ ૨ જો—સ્થળ કારાગૃહ, પાપીઓના પ્રપંચમાં ભોગ બનેલી નિર્દોષ સુલોચના પોતાની દયાજનક સ્થિતિ માટે શોક કરતી જણાય છે. પ્રાણ જવાં પણ સ્વ શિયળનું રક્ષણ કરવા મન દૃઢ- રાય છે. મોહાંધ ગુમાનનું પ્રવેશવું તથા પ્યાર ભરી વાણીથી સુલો- ચના પ્રત્યે ભીખ્યાર 'વાસના ભાવ ઉર સતિની અડગ હિંમત ટેક એક સ્વામી નિષ્ટ પતિની આસ્થા પ્રીતિ નિર્વાધ ગુમાનને ધીટકાર પ્રેમ વિષયના વાદવિવાદમાં હારી આખરે ગુમાનનો બળા- ત્કાર સુલોચનાના હાથના પડેલી પેટીનો માર, ગુમાન મુર્છા વશ થાય છે. શિયળ બચજાય છે પાપી ગુમાન ખુબ ગભરાતો થાય છે. એક નાટક્યું બી રાગ ટકોન તથા એક આરંભી પતીનું અંગુ- કરણ કર્યું.

પ્રવેશ ૩ જો—ગડબડનું ઘર,—સંસાર બાગના સૌંદર્યોધાનમાં 'ખીલતી વીજળી પ્યારા સીનાની પ્યારીની અજબ ઘડી ગડબડનું'

પ્રવેશવું, પોતા પાછળ રાણીજીની અવકૃપા થએલી છે માટે સત્વર આ રાજ્ય છોડી અન્ય રાજ્યોને આશરે રહેવા જવા માટે વીજળીને સમજાવવી જવામાં ઇન્કાર વીજળીને મન વચન કર્મથી ચાહનાર સેના નાયક વિજયસિંહનું પ્યારના ગાન ગાતા પ્રવેશવું તથા ગડબડને જોતાં ગભરાવું ગડબડ તથા વિજયનો વાદ ગડબડ પાછળ પડેલા રાજપુત શીપાઈઓનું આવવું ગડબડનું નાશી જવું, સાચાપ્રેમીઓને મળેલી એકાન્ત વીજળી અને વિજયનો અંજળ પ્યાર અને અરસપરસ આશ્વાસન.

પ્રવેશ ૪થો—સ્થળ રાજ્ય મહેલ, સત્યાગ્રહી ચંદ્રસીંહનો પ્રીયા માટે શોક પત્નિના સંકટોને પ્રાણજતાં સુધી ટાળવા પ્રયત્ન કરવાની પ્રતીજ્ઞા લેનાર સત્ય પ્રેમી પતિ એક પત્નિ વૃત પાળનાર આદર્શ નર રત્ન દર્શન અચાનક રાજકુમાર આવાગમન તથા ચંદ્રને આશ્વાસન બાદ મ્હારાણીજીનું પ્રવેશવું તથા પાપીઓને યોગ્ય સાસન આપવા ચંદ્ર તથા કુમારની રજા માગવી અચાનક રાણી આવે છે તથા રણે જતા પુત્રને આશીર્વાદ આપે છે વળી મધ્ય રાત્રીનો સમો હોવાથી રાણીજી નીદ્રાવશ થાય છે. વાયુ ઢોળતી રાણી તેજ સ્થળે ઉંઘી જાય છે અચાનક ઠગો ભીલા તથા ગડબડનું માણસો સહીત આવાગમન રાણીજીનું હરણ જાગ્રત થયેલી રાણીની હાલત ભયંકર વેરતી બાજી વસુલાત.

ટેબ્લો.

પ્રવેશ ૫ મો—સ્થળ જંગલનો રસ્તો, ભુત પીશાચ અને ડાકણ વાઘ નાગ અને નાગણ પ્રપંચી ગડબડ પાપી ગુમાન અને વિકાળ ભીલા ગુમાન ભીલાને તથા ગડબડને રાણીનું હોશીઆરીથી હરણ કરવા માટે ધન્યાવાદ આપે છે તથા રાજ્યલોભમાં અંધ થાયછે

ફાટફુટ ઘર ફુટે ઘર જાય તેમજ આપણા પાપના પુતળાઓના અંતઃકરણોમાં જન્મો અન્ય તરફ ધીક્કાર ઉભરાનો ડંખ તથા છુટા પડતી વખતે પાપીઓના રંગ પાપ તેના બાળનહાર ના માથે ચઢી પાયમાલ કરે છે.

પ્રવેશ ૬ ઠ્ઠો—સ્થળ ભયાનક જંગલ, પાપીષ્ઠી લીલાને લાગી ઉન્હેન તરીકે ચાહનાર લીલા માટે રાજકુમારનો શોક તેની છબી તેના નીશાન માત્રને નજર આગેથી દુર કરવાને રહેલા છબીને ફાડી તોડી જમીન પર પાછડી કટકે કટકા કરી છીન્નભીન્ન વેરી નાખે છે તથા વેર લેવાની ભીષણ પ્રતીજ્ઞા કરે છે અચાનક ચંદ્રનું આવાગમન તથા ગાંજા પુકિત મુકિત સમાચાર રહાયેથી આવતા મડબાડ ગુમાન તથા લીલાનું સ્વપ્નાનું આબાદ સુકિત.

પ્રવેશ ૭ મા—સ્થળ હોટલ કમરાનો પડદો, સ્ત્રી વેશધારી ચંદ્ર ના આબાદ મોહ જાળમાં ગુમાનનું સપડાવું હસાવું અચાનક આવવું તથા ... બનવું એકાએક લીલાનું આવા ગમન તથા ગુમાનને રીતસર ગુનાહ કોની સુલોચનાનું પ્રવેશવું ... સુલોચનાની ... દાસીને લીલાને ... લાવવાથી વેશધારી ચંદ્રની આજ્ઞા તથા દાસીનું જણું પ્રગટ થઇ સુલોચના ને આસરણીનું આશ્વાસન સત્ય પ્રેમીઓની દયાજનક દશા.

ટેબલો

પ્રવેશ ૮—મો સ્થળ ગુમાનનું ગુપ્ત રહેઠાણ, ડ્રાન્સફર સીન નરાધમ ગુમાનની વ્યભીચારના વિચારથી અંધ પ્યારના બળથી બનેલી હાસ્યજનક સ્થિતિ અને સુલોચનાને તથા રાજાને કોઇ પણ યુકિત પ્રયુકિતથી આ પાર કે તે પાર કરવાની ઠરેલી ધારી

બીજાનું ગુમાનને આશ્વાસન આપી સુલોચનાને બોલાવી હા અને નામો ઉલટો જવાબ મેળવવા ગુમાનનો અત્યાગ્રહ ધિક્કાર સાથે નકારનો જવાબ શુદ્ધ રજપુતાણીના અનુકરણીય ઉદગાર બીજાનું આવવું રાજાને બોલાવી બળાત્કારથી સુલોચનાનો હાથ ગુમાન સાથે મેળવવાની આજ્ઞા અનાચાર ઉશ્કેરાયલા ગુમાન અને બીજા રાજાને ગોળી બહાર કરવા તઇયાર થાય છે રાણાજીના કરેલા અનેક ઉપકારોને માત્ર પોતાના એક નજીવા સ્વાર્થ ખાતર હવામાં ઉડાવી અરે તે અબળા જાતિને બળાવનાર સ્ત્રીજાત રહે તો આપણી તથા જાવતો સભા બાગથી એ દ્રષ્ટાંતને સાચું ઠરાવનાર સ્ત્રી જાતિ અબળા નહીં પણ જેરી પ્રબળા છે.

અબળા બહાર છે પણ પ્રબળા અંદર છે
શરીર સુકોમળ પણ પ્રબળ અંતર છે.

સાચું ઠરાવનાર ઉશ્કેરાએલી બીલાડી તથા ખાનારનું જ ખોદનાર પાળનારનું જ બુરું આણનાર ઉછેરનારનેજ પ્રબળ ડંખ દેનાર પાપી નાગ ગુમાન હવાના લેશ પણ છાંટા વીના અરે એક સેતાનને પણ શરમાવે એવા કર્મ કરવાને તઇયાર નિર્દોષ રાણાજી પર ગોળી બહાર કરવા તથા સતિ સાધ્વી નિરાધાર સુલોચના પર બળાત્કાર કરવા તઇયાર થયા પરંતુ આખરે સત્યમેવ જયતિ છે પાપીઓના મોઢા કાળા થયાં ગવરનીંગ તથા રાજકુમારના માણસો આવી પડયાં ચોર [illegible] નાસી [illegible] રાણાજી તથા સુલોચના [illegible]

ખુબ આટલા [illegible]

નહી નહિંર [illegible]

દ્વિતીય અંક સમાપ્ત

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧લો—સ્થળ રસ્તો, સેનાનાયક વિજયસીંહ તથા જોરાવરસીંહના કળીયુગના જમાના માટે વિચાર તથા પાપીઓને ધિક્કાર.

પ્રવેશ ૨જો—સ્થળ ભયાનક જંગલ ફુલોર સીન (ટ્રાન્સફર) પાપના પુતળાઓ ઘર ખુટે ઘર જાય તેવીજ રીતે આ પાપીઓ હવે પાપના ભારથી એટલા બધા કંટાળી ગયા છે કે હવે છેડો લાવવા માગે છે પાપી ગડઅડ પાપીણી લીલાપર આશક થઇ લીલાના સ્વાર્થ માટે કરેલા અનેક કામના ઇનામ ખાતર લીલાના શિયળને લુંટવા તૈયાર થાય છે લીલા વેશ્યા નથી પણ ક્ષત્રાણી છે મરતાં સુધી તેણી પોતાના શિયળને કદાપી નહિ લુંટાવશે એવાં અનુકરણીય ઉદગારો સાથે લીલા હવે પાપનો પશ્ચતાપ કરતી દેખાય છે ગડબડનો બળાત્કાર અચાનક શિકારથી પાછા વળેલા ગુમાનનું આવા ગમન અને ગડબડ સાથે વાદ આખરે ગડબડનું ખુન કરી લીલા પાસે પ્રેમની માગણી કરે છે કુવો ગયો તો વાવ નડી તેમ હવે લીલા પુરી ફસાઇ પડી પરંતુ અણુહિમત ગુમાનને પણ ધિક્કારી રહી આખરે સારા ભાગ્યે વીરચંદ્રસીંહ રાજકુમાર તથા અન્ય રાજપુતોના આવી ચડવાથી યુદ્ધ અને પાપીઓ પકડાયા કેદી થયા આખરે પાપીઓજ હાર્યા.

પ્રવેશ ૩જો—સ્થળ મંદીર તથા બાગ, પરમાત્માની પરમ અનુગ્રહ દ્રષ્ટી વડે પાપીઓના ત્રાસથી છુટેલી સુલક્ષણી સુલોચના સખીઓ સહીત સેવાર્થે જતી દેખાય છે સખીઓ સહ પ્રેમ વાતો

બાપ બાદ સણાઓનું જવું અને ચંદ્રસીંહનું આવવું ગમન સાંજે સમયે સજોલ રમેલીઓનો ઉભરાતો સ્નેહ દિવ્ય પ્રેમદર્શન આનંદ આનંદ અને આનંદ.

પ્રવેશ ૪થો—સ્થળ રસ્તો ઘર પડદો, યૌવન મદમસ્ત વીજળી અને વિજયઅખંડ પ્રેમીઓ કાલે થવાના શુભ લગ્નનો આજે આનંદ રંગ.

પ્રવેશ ૫મો—સ્થળ ન્યાય સ્થાન, કેદી ગુમાનને ન્યાય આપવા વીરચંદ્રસીંહને રાણાની આજ્ઞા, ચંદ્રસિંહ યોગ્ય ન્યાય કરે ઉપરાંત

ગૌબ્રાહ્મણ પ્રતિ પાળ વચનો પાળ એવા
શરણાગતનો વાળ વાંકો નહિ થાવા દેતા
દયા જિનના દાન ધર્મના મુળ ગણજે
મુણો સમસ્ત વિશ્વમાં માની એક સનાતન ધર્મ.

આર્ય પુત્રજ સાચને રાણાજીના આવા સમાચારથી ગુમાનને તે દયાના શબ્દ બળથી છુટો કરવામાં આવે છે આવા અનેક ઉપકારો વડે દબાયેલો ગુમાન આખરે પાપનો પસ્તાવો કરે છે તથા સમસ્ત જીવન યોગી થવાની ભીષણ પ્રતિજ્ઞા કરે છે બાદ લીલાવતીને પણ તેના દયાના બળવડે છોડી મુકવામાં આવે છે અને પાપીણો પસ્તાવો કરતી લીલા જીવન પર્યંત બ્રહ્મચારીણી થવા ઇચ્છે છે.

પ્રવેશ ૬ઠો—સ્થળ રસ્તો પાપીઓનો પશ્ચાતાપ યોગી વેષમાં ગુમાન અને યોગીની વેશમાં લીલા કરેલા અમાપ પાપનો અંતઃકરણ પુર્વક પસ્તાવો કરતાં દેખાય છે વીર ચંદ્રસીંહ તેઓ બન્નેને આશ્વાસન આપી કાલેના મંગળ મય કાર્ય માટે આમંત્રણ આપી સાથે લઇ જાય છે.

[illegible]—સ્થળ રાજ્યાસન, કુમારને રાજ્યાસન લીલાવતીના પવિત્ર હાથે રાજ્ય તિલક કરવાની રાણાજીની ઇચ્છા [illegible] તથા વિલાસીંહના પણ દર્શન મેળાપ.

હવે પુનીતમય અતિ પતિ ચંદ્રમય જગતમાં
આરવ વખતે માન દિવ્ય ઉન્નતી વરશે તદા

અને આખરે ઉવટનો અત્યાનંદ અને સત્યમેવ જયતીનું [illegible] [illegible]

જ્યાંલગી સૂર્ય અને ચંદ્ર ગગનમાં પ્રકાશે છે,
ત્યાંલગી સત્ય છે રૂપ સનાતન ધર્મ છે;
દયા દિનતા અને દાન સત્ય ધર્મના મુળ અંગ છે,
આખર સત્ય મેવ જયતી એ જ સનાતન ધર્મનો
મુખ્ય મર્મ છે.

ૐ તત્સત પરમાત્મને નમઃ

શાંતી શાંતી

સમાપ્ત.

લેખક

ઠક્કર રામજી નાનજી સોજાણી—[illegible]

શ્રી શંકર વિજય કલબ

સુલોચના-ચંદ્ર

નામક નાટ્યના ગાયનો

આરંભ
આરાધના

સુત્રધાર— ૧

ૐ તુંહી તું—(૩)

પ્રથમ સ્મરણ કરૂં પ્રેમ અતિ સ્ફુરે

તનના સુખ દુઃખ ટાળવા સતત

કેવળ કલ્યાણ ધામ સીતાપતી શ્રીરામ નામ

મોક્ષધામ સુખ વિરામ

શરણ લે તું રે આરામ સુખદ ઠામ શાંતિ ધામ

રામ નામ હૃદય આણ

સાખી

નેપથ્ય—નિરખી દિવાકર ઉદય આ પશુ રજ હરતી

આશ અમુલી હૃદયની સ્મરણમાં કરતી

બાળાઓ— ૨

દિવ્ય સુણો નાટકમાં કેવા કહયા છે કહું વાણી

વધુ મોદે સુરખતા વદે વાણી

અરે એ છે જીવન સુખ સારથી (૩)—

અરે દર્પણ સમાન કામ કરતું જગતમાં દેશમાં દેશનું
ધ્યેય લક્ષમાં લઇ

આમ કામ દંડ ભેદ થકી ન્યાયાન્યાયની કસોટી શીખવી

જેને જોઇએ જેવું તેવું આપી સકળનું

સુખ સાધન હસ્તમાં ગ્રહી

આજ સ્વર્ગ નર્ક નઠારાને માટે જ્યાં દીસે ત્યાં જુવો જઇ

સુલોચ-ચંદ્ર ૩

સુલોચ—અતી આનંદ ઉર ઉલશાય સહી
ટળી આધી વ્યાધી ઉપાધી બધી
કરી માણી મતી રતી રાગ મહીં
વીસરૂં નહીં આજની દિવ્ય ઘડી

ચંદ્ર-એમ કે

સુલોચ-હા

ચમકે ચીત જ્યમ વીજળી ચમકે
મન મોહન મંત્રો સર્વ અંગે
મનડું મધુરે મરડે મનને
પળ પળમાં તે પરવશ પડે
નહીં છોડું હવે ભલે માન નહીં
કરૂં તે પ્રીત નાથ મનાય સહી

જાણી નહીં હોય આ માણુ થકી
પ્રીય માણુ કહો હવે મારી થઇ
ચંદ્ર-સુલોચના આવી ઘરથી
સુલોચ-હજી કોમળ આ કરમાઇ જશે
ભિનુ વાકયાં વીણુ ખરી પડશે
અતાવા પાછળ નહીં વળશે
વેલા વીણી નવ હે ફુળશે
વીનવું વલ્લભ ચરણ પાય પડી
વીસરૂં નહીં આજની રીઝવ ઘડી
નહીંસીક આજની રીઝ ઘડી
પ્રીય માણુ કહો હવે મારી થઇ

સુલોચ-ચંદ્ર— ૪

સુલોચ-રહું ક્યેહ વધુ આમણીઆ
ખાસ લગ્ના વાધે દુળીયારે—રહું
પુરે નહીં કહી નારુનો હોંસ
ભાવીકવા વીણુ પ્યારા
ચંદ્ર-સ્ત્રીના વીણુ કામ ન સારા—પ્યારા૦
સુલોચ-જવું નહીં મુખ ધોવા લક્ષ્મી
વાલીઓ કરવા આની
ચંદ્ર-રમના આ રંગ રેલાવી—પ્યારા૦

૫

રુક્મિણી—

લીલાવતી લીલાવતી સહુ બાળાઓ ગુણવતી
મદન મોહન સમ રૂપીત સ્તવ મે
સુંદર ભાવાં સુખવે મોદ તમને
નાથ આલીંગન ઉત્સુક મન મોહનવતી (૩)—
ભાલ રસાળે દિવ્ય રવિ[illegible]
માટે ગુલાબી ખીલી [illegible]
અધર સુધારસ અમૃતમાં લીલાવતી (૪)—

લીલાવતી રુક્મિણી—

([illegible])

પતી પતી તણો આધાર
સ્વામી સુધાકર હૃદય જીવન પ્રાણ સાકાર
પ્રેમ કોમળના ટહુકાર
અપરંપાર મીઠે મીઠું મીઠું તણો પ્રેમ સ્વીકાર ઉચ્ચાર
પતી પરમેશ્વર તેમ કહ્યા છે મોહ તણો ભાર
નાથ સ્વામી પ્રાણ પતી ચાહું છે.
ભાળી પ્રભુ સંસારે

(સાખી)

સીતા તારા દ્રોપદી સાવત્રી તેમ
અમર કીર્તિ જગમાં પ્રભુ પતી પ્રેમ

વીણા સખીઓ— ૭

વીણા—આવી ઠેઠ.ની ઠાવી

હું સમજું ખાળી બોળીના ભાવ-આવી-

સખીઓ—રસ અમતી રસ વાળી છતી ભલકાવી આવી રસમાં

રેલ રતી રસ રમા હૃદયમાં રંગે રાગ રસીલા

બાળી બાબ રૂઠારે પ્રણયના (૨)—

સખીઓ—નાવી નિકટ મીત હેસ નહી કે રતીરસધન પ્રગટ છે

કામ રસવ વનુંનો ત્યાં આવે

ગુરૂજ્યા શ્રમ બળાવાવે

જ્યાં વિશ્વ ભખારનું વાવે (૨)—

વીજળી— ૮

અ.વે ઠુંદે રસીલ વર રસાવી રસની ચાહ

ઠવી પીવી પુર બહાર ભમર બોગીલાલ વાર

મ.ળી નિવાળી વાવી ખાવીના રાખવી

પવનાયે સમાયે આખર બારી આવી

નેપથ્યમાં—એ મરતામાં છે પ્રેમીઓ સવા વિચાળા

ડર કે વાપ પરિણામની વ પરવા ચ્યવાતા

વીજળી વીલય— ૯

રવી રામ સમબેવા અહેલવૃત્યાવું સ્હેલ્યાં મેમ સારામાન

રવીવા રંગે રસેલ વરણે પળમાં રમે બાળા રવી રીઝાવ

વાસ્ત વારખા માથા વશ બેંધ વેર બારણા બાર
આવે સુખી બારમાસ

વિજય—પ્રેમ ના લક્ષણ ધ.
સ્ત્રીના સૌભાગ્ય [illegible] ઉભરાય

વીજળી—શંકર વિશ્વામિત્ર તણું. તપ તપતા ઋષી ખિજાય
અબળા અંબર ભણાય

વીજય—અબલા ભલા બરબાદ
સ્ત્રીઓ આ તેજ જ્યાં સમજાય

અરબુડ— ૧૦

પંખી પાંખ આવે ત્યારે ઉડવા તઇયાર
ઘરડર છોડી રખડે જ્યાં ત્યાં નહિ પરવા લગાર
જુવાન કન્યા ન સારી [illegible] વરી જે વહાલી
સમજાતે ત્યાં-શોભે નારી માળીને વશ વાડી
જોઉં જોઉં જાઉં ઝરૂખે ઝોખી [illegible]
કોઈ મરવાનો મારો વીર ઝોખી લઉં

સૌનારીઓ— ૧૧

ધરી કર થાળ કુમકુમનો જઇ વધાવા વધાવું હું
બાળપના સૂર વચનો વદી વહાલા વધાવું હું
મનુષ પકવાન કેરા થાળ ધરાવી નાથની પાસે
અધર રસપાનમેં પીવું સુખી તેથી સુખી થાઉં

એમાંથી સ્નેહ હીંડોળે સુવાડું નાથ પ્યારાને ;
બતાવું સ્નેહની જ્યોતી હૃદય ખોલી બતાવું હું

વીરબાહુ— ૧૨

દેવી લીલા અપરંમપાર છે
કળી ન શકે કો મર્મ કર્મનો
કર્મ વીચિત્ર ગતી—
આજ રાજવી કાલ રખડતા
ઘડી [illegible] સુખ સ્વર્ગીય

સુલો — ૧૩

સુધાકર આવી
સ્નેહ સુધાકર સીંચુ સમાને વરી
સલીલ પ્રવાહે પાણી પાણી હું બની (૨)
આવો વધાવો વહાલી મહેમાની ખરી (૨)

સુલોચના સખીઓ

સખીઓ—માનુની હૃદય માન સરવર વાસીતને પ્રેમ મોતી
ધરજે હંસ પ્રીય તમને ચેતીને
મદન સદનમાં મીત પ્રણયના ઝરણા રેલવજે—
સરસ સુધાકર અમિમય સાકર
બેઠી દીવાકર જનમ સફળ કર
સમીત વારી મળશે તનમન ધરજે

સુલોચ—[illegible] વયસી નં [illegible] બતાવો વાલીચારી
[illegible] મનમોહન આવી બાળી ભોળી બીચારી
(ભજન)

સુલોચ—ચંદ્ર— ૧૫

સુલોચ—રસીક મનમથ નાથ મુકોમળ હાથ મરડાવે
બતાવો ચીર વળી ખાતૂ પાછી [illegible] જોઈ મરડાયે

ચંદ્ર—રંભ રેવી નહિં ભલી મધુર હેલી
[illegible] ભલ દર પણ ધાસું વાગી

સુલોચ—પ્રીતમ ધુર્ત લોચન-રસ ભીનાં
મુંબીના મંબાર નગીના

ચંદ્ર—પ્રથમ હું ધરી પ્રીત ચાહું ચતુર લે ચીત
[illegible] [illegible] રીત બોલે નહિ આવી રીત

સુલોચ—એક [illegible]

ચંદ્ર—હા હા તેમ હું કહું

સુલોચ—ત્યારે હાંસી થશે હું તે આજ સમભળી ભાળરે

ચંદ્ર—[illegible]

સુલોચ—હા

અંક પહેલો સમાપ્ત.

અંક બીજો.

વીરસીંહ— ૧૬

હે વિભુ તારી કૃતી બની ન્યારી
દુખી સુખી ચોગે પ્રતિજન ભારી
વેર ઝેરની વ્યથા બહુ ભારી
હરી વ્યથા પ્રભુ આપીને પ્યારી
નીચ અપરાધી દીન દુઃખીઆરી

સુલોચના— ૧૭

વીસરી વીરહને વચની વીપત વેળુ રુખમણી
વિના જળ માછલી તરફડી નહી છે આશ જીવનની
નૈષધ નાથની પાછળ વૈદર્ભી બની ઘેલી
કળીના પાપને વેરી ઉખાડી તેં સતી જોડી
વીખુટી ચંદ્રથી અળગથી દુખી આજ ચકોરી હુ
નહીં આધાર છે ઈશ્વર વિના સતીઓનો સંહારક તુ

વીજળી— ૧૮

આવો પીયુ આવોને આ પ્રેમનીરૂં જુવે મારૂં બાટ
રજનીમાં ભરે કુવાની વાટ અનંત આશ બળે હાથ
ધરી અમારી રાતી આ નહિ પર પ્યાલી રહીશ

દિલ્હુ વિણુ રજની કાળી આ જાણે [illegible] આવી [illegible] હા
હારમ વિલાપ [illegible] શરખા શાની દીન બન [illegible] વાલા
નહીં સુખ ચેન મળે હાં જઉં ક્યાં સુજ પડે નાં

વીજળી વીજય—

વીજળી—પધારો પ્રવાસી પધારો પ્રીતડાંના ચોર (૨)
હું છું દાસી તમારી [illegible] હું ચકોર (૨)

સાખી

વામ વીણુ વેરી [illegible] હું [illegible] બાળ
અરજ સુણો [illegible] લાગી દયા કરીને દયાળ

વીજય—ધીર ધારો [illegible] આવશે તે ચોર (૨)
હું છું વારો [illegible] આજે [illegible] રાળ

સાખી

હું છું તારા પ્રેમના બંધ બંધને આધીન
પ્રમદની પ્રીતી ખરી તુજમાં છે હું લીન

૨૦

પ્રભાવતી વીરસિંહ દાસીઓ—

પ્રભાવતી—કુંવરજી કુડ [illegible] નરહરી કરી [illegible] ફસાવજો હો રાજ
દાસીઓ—વહેલા આવજો હો રાજ
પ્રભાવતી—કુંવરજી [illegible] તજો સંહાર કરી કુળ દીપાવજો હો રાજ
દાસીઓ—વહેલા આવજો હો રાજ

સાખી

વીર–સુગ્રીવ તણા કુમારને છે રમત રણજંગ
જીતે જય શમશેરથી કરે શતરૂ દળ ભંગ

રાણી–કુંવરજી વિજય તણી માળા વરી જય જય કહાવજો
હોરાજ

દાસીઓ–વ્હેલા આવજો હોરાજ

વીર–માતુ તમ આશીષથી સફળ થશે સહુ કાજ રે હોમ.ત

દાસીઓ—વહેલા આવજો હોરાજ

લીલાવતી— ૨૧

તડફડ ધડ કરી અજગ વહાવું રંગ
ભડકુવ પ્રબળા પલક એકમાં કરે ખલકને દંગ
એ જૂચ નરને પકડી હમણાં કરૂં પલકમાં ઠાર
પલક એકમાં ઝટપટ દોડું
પકડી પાપી મોઢું તોડું
દુશ્મન એ શતરૂની નીચ કરણી ધુળ ભરણી
કરીએ વિશ્વાસઘાત લપટા ભક્ષ તારો આજ
(કોરસ)

જરૂર જગં તણી ચંડી હું ખરી પ્યાસી ખુનતણી
છું વિકાળ તીખી ધાર ભેડા પાર એજ ભક્ષણી

રાજકુમાર ૨૨

આમાટે રે મન શોચ કરે હે જીવ સ્થીર નથી કંઇએ
નહિં લાવ્યા કંઇ નહિં લેવાનું
મારૂં તારૂં સહુ રહેવાનું
જ્ઞાની જન સમ મન રાખી હ્રદયે હામ નામ પ્રભુ સ્મરીએ.

સાખી—ભાગ્ય અતિ પલટી જહાં ક્યાં જઇ રહવું દુઃખ
હિંમત હાર્યે ના ટળે, પુર્વ જન્મની ભુખ
જપીએ જાપો પ્રભુના પ્રેમે
સુખ દુઃખ સરખાં વરીએ પ્રેમે
જ્ઞાની જન સમ મન રાખી હ્રદયે હામ નામ પ્રભુ સ્મરીએ

રાજકુમાર ૨૩

કર્મની કથની ન્યારી બ્હેન કર્મની કથની ન્યારી
મારૂં ભાગ્ય ફુટેલું ભારી બ્હેન
સ્નેહી સ્વજન નથી મિત્ર સગા સંબંધી
વળી નથી અમ અહિં કોઇ
ભુખ્યાં તરસ્યા દુઃખના દિવસો
નિચ દિન રહેવું રોઇ બ્હેન
પુર્વ જન્મના પાપો પ્રગટીઆં લાખમાં રાજ અંધારી
હાય અભાગી દુનીઆ ખારી
વીધી વેરણ બની ભારી બ્હેન

ચંદ્ર-ગુમાન ૨૪

ચંદ્ર—જાઓ જાઓ અલબેલા મનમેલા મતલબના ઓ ગરજીલા
છળબળનાં ચાલશે

લટકાળા નખરાળા આ નયનોના ઇસારે નહિ બાળા હારશે

ગુમાન—આવો આવો આવોજી
આવો સલુણી સોગનમારા છે આવો

આવો વિતાવોના અવસર આવો
પ્રીતીનું પાન કરીને કરાવો

ચંદ્ર—પ્રીતીની રીતથી અજાણી ભોળી બાળા
છોડો ગલીયાં શાહને

ચંદ્ર-ગુમાન ૨૫

ચંદ્ર—છોડ છોડો છકેલા છેલ બાળા છયોછ છકેલના
સતાવો ભોળી બાળા
છકથી અડયોમાં બળથી પકડોના
મમ લાજને લુંટશો ના બલા

ગુમાન—રતિ મદનની સ્વર્ગ સદનની
જમાવો રસની કેલી પ્રણયની અલબેલા

અંક બીજો સમાપ્ત.

અંક ત્રીજો.

વીજય— ૨૬

કળીયુગ આવ્યો રે દુરાચાર વાધ્યો
કુસંપ વાદળે ધર્મ ને છુપાવ્યો
ધરી તો દયાને વધ્યું પાપજો (૩)—
યોગી યોગ લોચના ભોગમાં ભમે છે
બ્રહ્મ સંગીના સરખા ભાસજો (૩)—
પીતુ માતુ ભાઇ બ્હેન કસાઇ સગાઇ
સ્વાર્થની સોડે સુતી કુર્જજો (૩)—

વીજય— ૨૭

જગતની જુઠી માયામાં મિથ્યા સહુ અંધ બને પ્રાણી
અંધ બને પ્રાણી ન જાણે માયાની કહાણી—
ચાર દિવસની ચાંદનીમાં મિથ્યા ભરમાતા
જુવાનીની દિવાનીમાં ભાન ભુલી જાતા
અરે સહુ અંધ બની જાતા—
કાયા માયા ભોગ વિલાસો સ્વપ્ના સમા જાણો
પૃથ્વી પતિ પણ ચાલ્યા ગયાને ફના સહુ જાણો
ધર્મને અંતરમાં આણો

સુલોચ-સખીઓ— ૨૮

શાંન્તીકર અનુપમ ભારી તેમ આનંદ જનક દેવી
અતિ આનંદ સહુ લ્યો સેવી
હળીમળી સહુ ચાલીરે શુભ અવસર મ્હાલીએ
દુખો હારીણી ભવ ગીધુ તારીણી સેવા છે દેવીની
એ પુષ્પ અર્પી [illegible] માં મુર્તી સ્થાપીએ

સુલોચ [illegible]

સખીઓ—શાણી શરમ ભરમ [illegible] પ્રીય લોભાવજે
સુ—આલી ભરમાવે ભારી હાલી શરમાવે આવી
સખીઓ—આવો આવો અતિ હોંશ ધરીને
ઉતમ આલીંગને તું પ્રીયતમ લોભાવજે
સ્મરશર સમ સુંદર નખરી
મનુષ અંતર વિરહ ભરી

સુલોચ—ખટપટ નહિ સારી આ અબળ ભોળી અજાણી આ
બાળી હું ભોળી હું નારી બીચારી
કેડો મારો મુકોને જાવો સહુ સાહેલીઓ

સાખી

નેપથ્યમાં—પ્રીતીના પંથો પરે વિચરે જે જન જીવ
પ્રેમી વિણ પળ એક પણ રહે કદીના સ્થીર

સુલોચ-ચંદ્ર— ૩૦

સુ-સુકો સુકો મોહન હાથ સુકોરે બાલ રંગીલા
છોડો છેડો છબીલા છેડ છોડોરે રંગ રસીલા

ચંદ્ર-પ્રીયા તવ પ્રીત છે ન્યારીરે
નર પ્રેમદાની પ્રીત નહિ આવી

સાખી

સુ-પ્રેમીઓ પાછા મળ્યા આનંદ અતી ઉભરાય
ચં-સ્વર્ગીય સુખના હૃદયુમાં આશ હવે ઉભરાય

સુલોચ-ચંદ્ર— ૩૧

સુ-સુખદ ઘડી સ્વર્ગીયને સારી
ચં-રસીકારો સમય દીલદારી
સુ-જન્મના સાર્થકની વારી
ચં-ઉતમ આ સમય છે ભારી
સુ-જળ વિણુ જયમ શવરી છે ગતી
પતિ વિણુ ત્યમ નારીની ગતી
ચં-સતિ પતિની છે શાસી રેસાવો રંગને બારી

વિજળી વિજય— ૩૨

વીજળી-રુઠો રુઠો ફેંઠો મારો છબીલા આ છેડ છેડવીના સારી
વીજય-પ્યારી આવો રીસાવો ના ભારી
લુટો લુટો લીલા લલના આ પ્રીતમાં રીસ ન સારી
વીજળી-લીલુંથીને પીડાશી સમજુ ના બાળી ભોળી
વીજય-બાળી ભોળી નયન કટારી જાણું તે નખરાળી
વીજળી-લટકા મટકા ચટકા આ સહુ છોડો ઠંડોળી ઠાલી
વીજય-આવી વ્હાલી શીદ શરમાવો હો ના વખત વીતાવી

વીજળી વીજય— ૩૩

વીજળી-હાંરે વ્હાલા સતાવો શાને ઠાલા
જાઓને જાઓને અળગા
વીજય-ઠાલી ઠાલી કરો ઓ આ સગાઇ
વીજળી-પ્રીત જોડી પતિમાં હું ફસાઇ
ફસાઇ પુરી પ્યાસ પસ્તાઇ હું તો વ્હાલા
વીજય-રસીલી રંગીલી મદ ઘેલી

